

منتدی اِقرأ الثقافی

پہل فہرست مودہی فیضیہ

دیک خراوی

محمد قزلبی

بنداد چانخانہ ی

نجاح

۱۳۵۴ - ۱۹۲۵

ہر نسخہ امضای مؤلفی پبویہ بی

دزیہ تی بہ

نرخہ ۴۰ فلسہ

د لیسوالی خزانې

دیاري

ته مه چل فه رموده ی پیغه بهره ته رجه مه کاردن
وشر حېشم، گوردي راژلی کردن، ته ی ده م په دیاري بدر هاو
زوبانانم که بزانت آینی راست پایوی ته خاته سهر راسکي له
کوفتار وگردارا و نه یه وي پیاو بکا به به ده ژورترینی پای به ی
مهر دایه تی. اومید ته کم به هره ی لی بیری.

محمد قزلی

۱۱ جمادی الثاني ۱۳۵۴ ۱۵ ايلول ۱۹۳۵

ته مه وه ده رته خاتم نیشانونه ی بوده رهینه ری فوړمو ده کان
د اراوه:

خ - بخاري، م - مسلم، ق - اتقیان، ح - احمد بن
حنبل، د - ابوداود، ت - ترمذي، ه - ابن ماجه، ن - نسائي
خد - بخاري في الادب، تمخ - بخاري في التاريخ، طب -
طبرانی، خط - خطیب، هب - بهقي، عد - بن عدی

(١) عن عمر بن الخطاب رضي الله تعالى عنه قال: بينما نحن جلوس
 عند رسول الله صلى عليه وسلم ذات يوم اذ طلع علينا رجل شديد
 بياض الثياب شديد سواد الشعر لا يرى عليه أثر السفر حتى جالس
 الى النبي ص فاسند ركبته الى ركبته ووضع كفيه على فخذيه وقال
 يا محمد اخبرني عن الاسلام فقال رسول الله : الاسلام ان تشهد
 ان لا اله الا الله وان محمد رسول الله ، وتقيم الصلوة وتؤتي الزكاة
 وتصوم رمضان وتحتج البيت ان استطعت اليه سبيلا قال صدقت
 قال فمجبنا له يسأله ويصدق قال فأخبرني عن الايمان قال ان تؤمن
 بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وتؤمن بالقدر خيره
 وشره قال صدقت قال فأخبرني عن الاحسان قال ان تعبد الله
 كأنك تراه فان لم تكن تراه فانه يراك قال صدقت قال فأخبرني
 عن الساعة قال ما المسؤول عنها باعلم من السائل قال فأخبرني
 اماراتها قال ان تلد الامة ربها وان ترى الحفاة العراة رعاء
 يتطاولون في البنيان ثم انطلق فابث مليا ثم قال يا عمر أتد
 السائل قلت الله ورسوله اعلم قال هذا جبريل أنا كم يعلمكم ديني
 له عمري كوردي خطاب كبير راوده ته وه كهفه رمويه له ده ميكي

دا که له خدمت پېغه، بهر (ص) داندېشېوین ده رکه وت پیاوړیکي
 زور لباس سپي وه مودش هیچ توزي ریه ی پوره نه بو هات .
 دانیشت نه ژنوي به نه ژنوی پېغه مېر وه ناهه ردو ده - تي
 له سه ردو وړانه ی دانا وه گوټي نه ی محمد پیم بلی اسلام چي به
 پېغه مېر ص فرموي اسلام شاهدي دانه به وه ی که هیچ
 چشت ئی په رستن نیه مه که رذاتی خوا (الله) وه هم شاهدي
 دانه به وه ی محمد خوا ناردویه وه پېغه مېر وه نو یژ کردن
 وه زکاء دان وروژر گرتن وحج کرده نه ته که ربتواني - پیاده که
 گوټي راست نه که ی عمر کوټی تعجبان کرد که لیږي نه پړسي
 و تصدیقي نه کا. له پاشان کوټی پیم بلی ایمان چي به : پېغه مېر
 فرموي نه وه یه باده ری بکهي به خوداوه ماشکه وکتیبان
 پېغه مېرانی وه روژی زندو بونه وه و باده ري بکهي به قدر خیر
 ، گوټ راست نه که ی گوټی پیم بلی احسان چي به ؟
 ږي نه مه یه خودای پېر رستی وه کوټه مه پېښي ده ته ماشاي
 بکهي نه که رته تو نه ونه پېښی نه و ته تو نه پېښی گوټی راست
 نه که ی . گوټی روژی زندو بونه وه که ی دي ؟ نه فرموي : من

له تو چلتر ته مه نازانم گوتي نيشاناني ویم پي بلي نه رموی ته مه به
که نیزه خانمي خوځي لي بيې وه پي خواس وړوتان شوانان بيبي
خه ريکي خانو دوروست کردن وه جي بلند کردن بين .

له پاشاړويي وه پيغه مبه لوکه مي راوه ستاوه فه رموی ته مي عمر
ته زاني ته ۰ کي بو؟ کوتم خواو پيغه مبه ر ته زانن گوتي ته مه
چپرېل بو هات نو فير و بکاړي وشوین د دینتان

له م حدیثه وده ده ر ته که ري جوی په تي ایمان واسلام وده ته مه
ایمان راجعه به دل وده دون واسلام ایشي زمان وته نه چو نه که
ته مه کوتنی هه ردو شهادت وه نو پتر کردن وه ردژ وگرتن
وده زکات دان وه حج کردنه بو که سي که بتواني .

ایمان، دل گرتن و باوه ري به به خوداوه به ری (ما شک)
وکتیباڼ و پیغه مبه راز وده روژی زندو بونه وده، وروا کردنه به ته مه
چا که ده نه راه وده خیر وشر به قدری خردایه

خ—ودا

خودا هم ذاته په که له روی زانینی زورو دا گیر وه نورانی

مي پايان هم عالمي به هه موره گډو ديشه وه لك وپوپ
دورست كړدو وه ريكي خستوو، وه هه موي له ژرفه رماني
وي دايه هه، رچون آره زوبه هه، لي ته سوديني .

بون وپيك هاتي هم عالمه بهم ده ننگي شيرين وه ريك
وپكي وه نظام جوان وبي وينه وه بهم هه مو سود ومناسقي بي
ته ژماره، دليلي آشكرايه له سه ربون ووجودي خوداوه توانيدي
كه وره ي وي كه به ره ژوري هه مو بووانيدانه .

يه كه تي ترتيب وه يه كه راتي هه مولاده اجزاي عالم
وه په ي وه ست بوني اړيكه وه كه وره ترين برهاني يه كه تي
خودايه .

انسان له دوروست بون وه په يدابوني خوي بهم جواني
ره ننگ وبالاوه بهم هه مو اعضاي ته ني كه هه مو هو شياران
له ردان وه دامادن له تي كه يديشتني خواصيان ، وه بهم
هه موسه رچارانه ي تي كه پديشتن وه زانين وه توانين بزوتنه، په ي
ته بابيه خوداوه ته زاني كه توانيدي كي زورگه وره وه بلاند
ته مي هيناوه ته سه رزه وي وه بوني بي به خشي وه .

ایمان و باور دي به خوداي ريك خه ری هم جهانہ (عالمہ)
 وه سورپی ده ري هم چه رخه ، سر شتي انسانہ دلي له سه ری
 دور ست کراوه هه میشه بوي لی ته دا ایتري پی ناوي دلیل
 وبرهان . هه موکه سر له تنکاني و غیراوي یاله خوشي وشائی
 خوی دلی دانی خوی بولای گه وره پی خواتی ته گاه
 به ستراوي دلی خوی بو هم باره گایه ته زانی .

په ری (ملک) سارنگه

په ری عالمیکی وونه ، خواي مکه وره پی که یاندوبن
 بونیان که نه مانه ش له مخلوقاتي وین هه رچی نه زمانه-ان پی
 بکانه ی کهن وه هیندیکیان له ناوی خداو پنه مبه رانی دین
 و نه چن .

پینه مبر

پینه مبر ، انسانیکه خوانا ردویه بو پی نیشاندانی خاق ریگهی
 انی له دنیا و آخرت پینه مبه ران ، له ناو کومه له ی بشر ،
 له کومامو سنای آموژ کاروان ، ریگهی چاکي و خوابه رستی

وه دل روڼي وپاك ده روڼي فيري مخلوق ته كه ت قانوني دل
چمسپ كه به عدل و داد، بشري پي پښي دانه نين . هينديك له
پنځه به ران كلایي خواوه كشي آسماني يان بوها تووه وگه وړه
تريني والله قرآنه به زباني عربي كه ټوي سبي گه وړه يي وبلندي
وسمادتي بشره تي دايه به عباراتي جوان آو داروه شيرين .

روژي زندوبونه وه

روژي زندوبونه وه روژي كه كه خواپاش تيك چوني هم عالمه
وه ويران بوني نظام دنيا، هه مو انسانان زندو ته كاته وړه له سهر
ايشي دنيا حسايان لي ته كيشي ، پياوي باش ته نيري بو
به هه شت پياوي خه راپ ناپاك ته نيري بوډوزوخ .

قدر

معناي قدر پاك هينان ډورست كردني عالمه له سهر روي
زائيني كون و نقشه ي پدشو . هه روه كو معماري دانا چلون له
پيشه وه ، ته ندازه و دوينه ي قصر ته كيشي وله ياشان بهم جوړم

دور ستي ته کا خواش، له روی زانين وتر تبې له پشه وه داي ناوه
 ثم عالمه ودهر ته خا وښه هي نې ته وجود . رَبِّ الْعَالَمِينَ

احسان

له پريار کړدني احسان ودهر رته که وي، که احسانيش
 وه کو اياز و اسلام منظوره نابی له ده ست بچي به راستي احسان
 گيان عبادته، هه رکه س له عبادتي خوي داخوي وايښي که له
 به رده ستي خواراوه ستاوه وخوا آگړاي له دل ودروني وي
 هه يه، به چا کي عبادت نه، کا و هه رچي پي ته وي به جی ديني
 عبادتي که احساني تيدانه بي هيچ وپوچه له باش بوني نفس وده
 وده روژوري انسان سوديکي لی وه رنا گيري .

نیشانی روژي زندوبونه وه

مقصودله مه ي برکه فرموي که نيز خانمي خوی به ولد يني ته مه يه
 که وره يي وېچرکي هل ته گيری و خویشی له ناودا ناميني به
 جوړي کچ، دايک خوي به خدمتکار راته گري، و مقصودله

خانو دورست گردنې شوانان ته مه په ده ست له چول نشي
ههله ته گيري و هه موکس آرزوي خانو دانېشن ته کا .

به هره ی ایمان

ایمان رباوه ری به خواړه وانه ته وپی کوتوین سه رچاوه ی
هه موکه وره یی وبلندي وسماعته بوانسانی ، ته بیت کیشنده ی
هه موخو ی باش و بلا و گردنې عدل و داد و راست گوتن ولادان
له خه راپه . ایمان به خواچر ای ناوده رونه و هرونې دله
انسان به وې ری راست و خواړه ژینی خویدانه یی نفس
ودلی پاک ته بی خوشه وستی دنیا زوری لی ناکاره دووای هوی
نا که وې خه ریک ته بی ووه ی بلندي به بی کیشی ته ووه ی
پستی به خوی لی لادا .

ایمان به خوا ، حقیقتی ژبن و پیاوه تی له پیاو ته گه یه نی
و خوشه وستی و راستی و بی باکی و آزایی له نار دل دا
ته روئی ۷ .

پیا و مؤمن له هېچ چشت نا ترسی چونکه په نای هه یه و دلی

آرام بووه به به سترانه وهی به باره گمای خواوښه زانی مردن
دهرچونه له جیکه يک بوجی گه يه کي خوشتر .

پیاوښم ، به راښتي پیاوی خوايه ته توانی له جی خواي
دانشی خلیفه به بي له سه رزه وی بانک بکا بوگه وره بي
وښه وانه ي عزتی نفسیان تیدایه .

ته وکس ایماني نه بي پیاوښي يه ، گوشتار وکرداري جی
باوه ري نییه ، خوشه ویستی بوکس نییه له خهراپه وضرردان
دریغی نا کلمه گه رله عقوبتي حکومت بترسی .

پیاوښي ایمان ترسه نوکه ، له هه رچی یته به رده بي له انسان
وزنده ور ودا روبه رده ترسی . وه چونکه سعادت وخوښی
هه رله دنیا دانه بیني له مردن زورته ترسی وه له دوا که وتني شهوت
خونا گیري ته وه له گه وره بي نفس روښه چه رځيني .

ایمان وباوه ری به روژي زندوبونه ، وه ، سرشتي انسانه
وله سه ری دورست کراوه بویه هه مو بشر له گه ل ښمه که
جوین له آووخاک وجی يه ک دلت واجمعیان هه يه له سه ر
ته مه که ررژیکي ترهه يه پاش ښم دنیا به .

ایمان و باور دي به خوا و دروژي زندوبونه وه انسانی له سهر
 شویڼ انساني راته گرن واداري ته کڼ به مه ي به هره بهري له
 کمالی خوي . پياوښتي ايمان به هره نايښتي له مزايایي انساني
 وه کوجانه وه داني ترچه ندر وژي له م دنيا يه دانه ميري و نه روا
 به لکي به د به خت تره له به زحمت و زوري بتر که نه ي ښي .
 ايمان به خوا وه دروژي دووايي جگه له مه ي که به جني هيناني
 حق يه نده گي تيدايه ، بورا وه ستاني کومه له ي بشری وه را گرتني
 خوشه ويستي و تیکه لی و پایه دار کردني عدل و داد له نار عالمدا
 زورني ويسته ، که هيچ کومه له به يي خوي ايمان ناميني
 وايستوار نای .

عن ابی رقیه تمیم بن اوس الداری ان النبی صلی الله علیه وسلم قال (الدين النصیحة قلنا لمن قال لله عزوجل ولکتابه وأرسوله ولأئمة المسلمین وعامتهم م له ابو رقیه تمیم کوری اوس داری گیر راوه ته وه که پیغه مبه ر (ص) فهرمویه : دین پاک بونه . گوتمان له که ل کچی فهرمویه : له که ل خوا وکتیب و پیغه مبه ری ، وامام پادشای مسلمانان له که له هه مو که سی تر .^(۱)

(۱) آشکرایه ایمان و باوهری به خواوه ته مه که نه رآ گاداره به هه مو چشتی انسان وه له سه رهه موئیشان تولی ته داته وه ، سه رته کیشی به پاک بون و خالص بوزله کدل هه رچی له دهره وهی انسانه وه پی یه وه په ی وه سنی هه یه . وه له ناودلا تی که ییشتنی پرسیار لی کراوی (مسئولیت) په یدانه کا . له پاکي وتی که ییشتنی پرسیار لی کراوی ، له سه رانسان واجباتیک په یدانه بی که نه بی هه میشه له پش چاوی بی وه به جی یان یینی نه ام واجباتانه هیندیکیان راجعت به خوا

عن معقل بن يسار ان رسول الله (ص) قال : ايما وال ولي شيئاً من امري فلم يضح لهم ويجهد لهم كمنصيحته وجهده لنفسه كبه الله تعالى على وجهه يوم القيامة في النار . طب (۱)

هه رکس ايشی کي پی ته سپڙ راڻي له ٿيڻان اُمت من

وهنيديکيان راجس به کومه له، واجب خوايي، ايمان و باوهری به به
خوواگه وره يي وی وه شهرم وحيالی کردنيه وه باوهری به
پيغه مبه رانيه وه شوين که وتنيه - انه له هه موايشان وه کتيب
خويندنه وهی خوابه و خواباش کردن و گيان چاک کردن له رووه
که ته وفه رموبه .

واجب کومه له پی، کوشش کردنه بو پیک هيناني ته يي
گه وره يي اُمتي پی په يدا ته بي، له ريك خستني دلان وه بلا وکردني
زانين وعدل و داد وه مه دوم آشا کردن يه حقوق وه ده سني
دامادان گرتن وه کومه که کردن به پادشاه ريگه ي راستا وه وادار
کردني مه ردومه به بي باکی وه آزايي وراست گويي وخورا
گرتن له ته نگه ناندا .

(۱) هه رکومه له يه کپا کي وراستي له ناو پياو ايان داپاه دار

وه باكيان له گډل نه كار كړ شويان بونه کاود گوپاكي وکړ شش
له ايشی خوی دا ، خواښه وی به سه ر رودانه خاته آکړي
دوزه خه وه .

﴿ ٤ 〉 عن ابي موسى قال رسول الله (ص) المؤمن لله مؤمن كالبنيان
يشد بهضه بعضاً . ق
مؤمنان وه کوبناوان په کتر تونده کن . (۱)

وايستوار بوبه جورې که هر کامیک ایشیکي حکومتي پی بسپېرې
ومفهرمانیکي که وره یا چوک پی واگوزار بکړي ، زور به
راستي وه دور ستي وه کوايشی خوي ، پیکي پی وچي به جی
بکا ، ثم کومه له په هه میسه له بلندي وه که وره پی دانه بن
که س ناتواني زوریان لی بکا وه نه که رنایا کي وفریب وخیانت
له ناویان دار بو چکه له عذابې روژي زندوبونه وه دوچاری نه مان
وه ژیرده ستي قومیکي تر نه بن .

(۱) انسان له ناوهم عالمه داچوې بوته وه به مه که ناتوانی به
تهنها بږي وه پی وي سته به تیکه لی له که لده سته په له هاوالاني

⑤ عن انس بن مالك قال : رسول الله ص لا يؤمن احدكم حتي يحب لاخيه مايحب لنفسه. ق/ هيچ كه سي كه تان ايمان دارنا بي تاواي لي دلي كه نه ي بوخوئي بي خوشه بي بيه بو براي مسلمانيشي بي خوش بي (۱)

خوږ تابه هه مولايي پي وي ستي هه مولايك بينن وه هه مو
له كاري يه كه تر به هر هه رن وټه بي هه ريه كه له ناو كومه له
خويا ايشي وكاري بدين كه سودوبه هر هه بوواني تر بي ته ناټه
ته پټه داري بي خپل ټپي بېردي ؛ بويه پښه مېهه ر تشبېه مؤمنان
فردمووه به ديواري خانو ، يعني هه ريه كه ته بي پي وي ست
بي وه ساخمان كومه له توندېكا وه دياره كومه له واي ته بي
عدل دداد وبرايتي له براهه ري قانون و آزادي تيدابي كومه له ؛
زوري وخوبه زور گرتن وبې انصافي تيدابي وه كو خانوي
شكست وايه زوټه روخي .

۵ (۱) انسان، شارستانی به تنهائی ناتوانی گزیده دان بکائه
پهوی کومه لذتی کلی هارالان که به ه مویان مایه ی ثانی

(۱) عن ابي هريرة ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده ولؤمن من امنه الناس على دماءهم واموالهم . ح ت ن
 مسلمان گئی کہ مسلمانان له زوبان ودهستی ده رچن وه مؤمن کسی که به ردوم نه وی به امین بزائن له سه رخوئن ومالیان (۱).

خویان سازبکهن . وه اشکرایه ویک که وتن وتی که لی انسانان نه که ده به سته کړ زور توندیان له ناوانه بی نه بیته مایه ی فساد وه به گزیه کاچون هر که س ده ست ثباتو بچریی حقی یه کی تروه زورلی کردنی له مال وآبرووا زوردار بی زور نه خوا . وه لی نه که ده به سته گي بو به خوشه ویستی وبراده ری آسایش له ناویانا پابه دار نه سی وه کو برابانی ناو مالیکي نه ژین هه مولا بو خوش کردنی جی ووطن نه کوشن، دینی اسلام له به ره نه مه اُمّی خوئی دعوت فرموده به خوشه ویستی یه تر تا کو نه له ی اسلام تیک نه چي وه اجزای له به ره نه یه ک نه پچرین .

(۱) ایمان وباره ری له نار دلانی که یشتن به لی پرسی نه وه ی به یداته کانا هیلې په ابو لای خه راپه وده ددانی خلقي بجي وه

(۷) عن عبدالله بن عمرو بن العاص ان رسول الله ص قال : اربع من كن فيه كان منافقا خالصا ومن كانت فيه خصلة منهن كانت فيه خصلة من النفاق حتى يدعها اذا حدث كذب واذا وعد اخلف واذا عاهد غدر واذا خاصم فجر . ق

چو وارخوه نه له هه ركه سانب نه ومنافقي خالصه وه هه ركه س يه كيك له واي تيايي خويه كي دوروي (نفاق) تيايه بي تالاي نه دله خوي : نه كه رگوته بگه ريديته وه درو ^{دوروي} بكاره نه كه روهده بدا به جي نه هيني و نه كه رپه يمان بدا به سه ري نه باره نه كه در دو شمنايه تي بكانا زالي . (۸)

هه موكه س دور و نزيك زه نكين و بقير له زوبان وده ستي ده رته چي وبه راستي و پاكي له گهل به نه گاني خوا نه بزويته وه وه سر و ماليان ده ستي زوري وي نا گاتي جوين نادا پاش پله گه . قصه ناهيني وه نابا زور نا كا فيل و فريبي گه رايان نه و تي گه ييشته له نادل ناوي بي راستي نيه .

(۸) نه بي پي واي پاسه وان له سه ردل و زوباني

عن ابی هريرة ان رسول الله ص قال . لا تحاسدوا ولا تناجشوا
ولا تباغضوا ولا تعادوا ولا يبيع بعضكم على بعض وكونوا عباد الله
اخوانا . المسلم اخو المسلم لا يظلمه ولا يخذله ولا يكذبه ولا يحقره
التقوى ههنا (ویشیر بیدیه الی صدره ثلاث مرات) بحسب امره
من الشر ان يحقر اخاه المسلم . كل المسلم على المسلم حرام دمه
وماله وعرضه . م- (*) رولتم

آوات پیک مه خو وازن وفیلی لیک مه کهن وکینه مه کیشن
وه پشت تیک مه کهن و به سه ریه گک ترامه فروشن نهی به نده
گمانی خوا بینه برا . مسلمان برای مسلمانان زوری لی ناکا دپه ستی
ناکاره دروئی له کهه ل ناکا و به سوکی نا گری .

هه یه نه بی خو بکیر یتهدله دروئی شرطي وئی په یمانی که
نه مانه مایه سوکی و بایه ی په ستی انسان و پیاوی جوانمیر له درشمنان
یه تیشاخو را . گری جوین نادا و گوته هه ل نابه ستی (بهتان ناکا)
وه هیچ له نه ندازه ده رنایچی .

٨ (*) دینی اسلام . نه یه وئی له ناپه یرد وانی خوی پایه ی یه که تی
دامه زرینی وله ناریا نازور تونده به سنه کمی بی ، وه به گثر

پاريزله خوا ديره دايه (ده ستي بوسينه ي راداشت) به سه
 بوياوله خه راپه نهمه براي مسلمانان خوي سوك بكا هه موچشتي
 مسلمان له سه مسلمان حرامه خوين ومال وآبروي .

(۹) عن بن عمران رسول الله ص قال: افضل المؤمنين احسنهم خلقا. الحاكم
 كه وره تريني ايمان داران، خوش خوتريني وانه. (*)

يهكاته چن وخوين وآبروي يه كه نه ريزن وه نه مه ي مايه ي نيوان
 ناخوشي وتيك چونه نه كه ويته ناويان تا كومه له يان له به ريهك
 نه رازي زوربه كه رده ي يمينا . كه زار او ده ره رقي كيشه
 بوله ناويانا وه له يه كه دل پيس بو ، نايين وده له سه دروي
 زه وي هل نه گيرن .

نهمه كه نه رموي پاريزليره دايه، تي گه ياند كپا كي وراستي
 وله خواترسان به دل وده رونه، ايتر به نويز وروژوي روتيني
 كيان وروح نديه، بيا و نه بي دلي خاوين بي وروناك به جوړي
 به چراي دله وه به ريداروا خوله ايش وكاري به زيان لادا
 ۹ (*) خوي باش سه نكيي وه گرانديه له آره زواناره آراي
 وجوا نميري يه وه زانيني به ري چونه لهم دنيا يه دا .

عن شداد بن اوس قال رسول الله ص الكيس من دان نفسه وعمل
لما بعد الموت والعاجز من اتبع نفسه هواها وتمنى على الله الاماني ح
به هوش که -یکه نفسی خوئی په رود رش بد له مردن بترسي ،
داما دکه -یکه ده شوین خواسته ي نفس بکه وي وه آره زووان له
خوامخوazi (*)

خوی باش را کرتی ه، مو هیژانص (قوی) له ټه ندازه ي
کمال و بهرې راستاچونه که پیا و زور خور وه څن بازو توندوتیژ
وه بی هوش وتیژ رونه بی، خوبه زورته کړي له کيل مه ردوم
گرځ رووبې مبالات نه بي چاک ه-تي ه دانیشی وترسه نوک
ووبې دل ودورو وراست شیره وه نه بي : له ه موچشتان
ټه ندازه را کړي وباش بزویته وه وباش بزاني ژي که سی
ټه مانې نه بي باجانه وه دیکي خویري یادرونده ي کي ماره

(*) پباوی به هوش وزاناه مه يه ه مو هیژانی (قواي) خوئی
له ټه ندازه را کړي ، پایش بو نفس بهر لانه کا وه شوین
آره زووان نکه ږي کیان وروح په روه رده بکا له -هر روي
نیکه یشتن وه نفسی خوي باش بکا که -هر کړشي نه کله اندازه
وله روې پیاره تي خواسته ي خوي پیک بیني .

(۱۱) عن وابصة بن مبيد قال اتيته رسول الله (ص) فقال جئت
تسأل عن البر؟ قلت نعم قال استفت قلبك البر ما طمأن
عليه النفس وطمأن اليه القلب والاثم ما حاك في النفس وتردد في
الصدر وان افتاك الناس وافتوك . ح

له رابصه کوري معبري کير راوه ته وه که گو توبه هاته خدمت
پينه به به ری فهرموي هاتوي له چا کي ته پري؟ گرتم به لي
فهرموي له دلي خوت پرسه . چا که ته مه به دلت پي آرام يده
وه گونا هه مه به له دلا ته بزوي وه دي و ته چي هه رچه نه
جوت ره و ابديرن . (*)

که سي که خوو ان خوي چاک نه کار نفسي په رورده نه بي
هه ميشه دامار له چه ننگ نفس ده رنا چي به که ييشتن به هه
آره زو آره زوي تري بو په ييدانه بي وله به دبه خيتدانه ميني .
(*) خوا که انساني دورست کردووه پرله آزوآره زو وه هيز
وهوش پي دراو که نه بي دلي بکه ريته سه ري خه ريکی کردني بي
خواه چاک پاخه راپ ، دليکيشي (وجدان) داوه تي که نه تواني
به وي چا که جوي بسکاته وه وه بيکا وه خه راپهش بزاني خوي

(۹) عن ابي هريره ان رسول الله (ص) قال لا يدخل الجنة من لا يامن جاره بوائقه. م- مسلم () وههلاهي بركه
 ناپيت به به ههشي كه سي كه هاوسايه ي آسوده نه بي له
 آزاروي (*).

نیشی

لی دورخا چونکه دل ، له ایش چاک و باش آرام نه بی وگوشاد
 وده ایشی خه راپ ته نگ نه بی وه ویک دی هوش مه ندان گو تو بانه
 پدش هه مو توله ییک له سهر ایشان ، انسان بوخوی له ناردلی
 خویا توله ی ایشی خوی نه بیانی که له سهر فرمانی باش گوشاد
 نه بی وله سهر کاری خه راپ ته نگ نه بی وه بریندار . وه لی دل
 په ، وه رشی نه وی چونکی ته بی که لی ناپیاوان لیل نه بی وپس ،
 خه راپه ی لی نه بیته چا که وده کوته مانه ی دزی وری گری
 نه کن وخوشیان زور به آزا وگه وره ومه رده نه زان .

۱۰ (*) هاوسایه حقی زوره وه کویه کیک وایه له پیاوان خانه واده
 نه بی آسوده بی له زاروزوبان وده ست وزوری انسان نابی پیاو
 بکړی ته وده ایش وکاری وه دروا بکه ووی چلون هالده سی
 وده دانه نیشی چم نه خوا چم نه کا .

(۱) عن ابی سعید الخدری ان رسول الله (ص) قال : من رأى منكم منكراً فليغيره بيده فان لم يستطع فبلسانه فان لم يستطع فبقلبه وذلك اضعف الايمان . ح - احمد و حنبل
 هه ركهس له گټوۀ ټيښی ناشیرین وناهه موار بښی ټه ټی به
 ده سټي زوړډی گوارې ټه گهرنه ټي توانی به زوږان ټه گهرنه ټي
 توانی به دل، ټه مهش سس ترینی ایمانانه .^(۱)

(۱) منکر، ایشی ناشیرین وناهه مواره که زیان که به نی
 به نفس با ټی که یښتن یادین یا آرو یا مال خراه ای په ک کهس
 یا ای کر مه له وه ټه گهر ایشی وا که وږه یا چوک له هه رکهس
 وه ده رکه وی ، که لانه چي ، فاش ټه ټی وبل او ټه یښته وه
 هه مو کهس پی گرفتار ټه ټی پهس پیاوړه ټی به را بهری ایشی واکا
 نه هلي په ره بگری . ټه گهر به زوړ نه ټي توانی ، به ټی که یاندنی
 مردوم و آشکرا کردنی زیانی له لار دنی کوشش بکا ټه نا
 به دل پی نا خوش ټي وددوستي له گیل که سی ټی کاه کا و خوی
 لی دور خاتوه .

له منکر وناهم واره باره ري به بښتي هيچ وپوچ له دار

(۴) من علي اب رسول الله (ص) قال : المجاليس

بک

بالامانة. (خط)

خه ربونه وه له جي ~~دکلف~~ ~~کلف~~ نه بي له که ل راستي
ودورستي بي. (*)

وبه ردوئه مانه ي ناتوانن سود وقانز انجي بکه يهنن، و حکايات
درو، نه زانين وبي ايشي وصنه تي وته نه لي ودووا که وتني چشتاني
که هيچ به هره يان اي په يدانايي وئه مه که سي له شويي خوي
ده رجي يا فريبي مه ردوم بدا يا چشتي وا که ميشکي ووشک
نه کا بلا وبکا ته ود، نه مانه هه موئه بي لابرین نه مه که فهرموي
مس تريني ايمانه اشاره يه به مه که ايماندار نه بي حق نه شيريه وه
وه ترسه نوک نه بي.

۱۴ (*) چه ند که سيک که پي که وه دانستن له جي گه يي وه هه رجي
له ناويانا رابرد، نه بي وده ري نه خن راستي ليک نه لين، هه رجي
له يک بي بينن وبي يهن نه بي کوي بکه ت، که بلا وکردني
نهم جوړه چشتانه نيشانه ي ناپياوي ونامه ردي وسوگي وبه د
نيهادي يه.

(۱۵) عن عائشة قالت قال رسول الله (ص) انزلوا الناس منازلهم. م

هه موکه س له شوینی خویا دابنن. (۱)

(۱۶) عن علي بن رسول الله ص قال خيرکم خيرکم لاهله وانا خيرکم

لاهلې ما اکرم النساء الا کریم ولا اهانن لا ائیم. بن عساکر

باش ترینی ایوه باش ترینی ایوه یه بوژنی خوی وه من له هه. وتان

باش ترم بوژنی خۆم که وره یی ژنان وانا گری مه کهر پیاوی

که وره وه سوکیان ناکامه کهر پیاوی سوک (۲)

(۱) کوره یی وبلندی هه رکومه له به مه یه که هه مو ایشیان

ریک وپیک بی وله شوینی راست دابسودی ته مه ش نابی

مه که رکه هه رایش وکار به پیاوی خوی بسپیری وه هه

که س به ته ندازه ی هه گرتنی خوی فەرمانی پی واگوزار

بکری تانظام له ناواپه یدابی ته که رهه رکس له جی که ی

خوی دانه ندري، ته زانین وکینه و دو شته یی ته که ویته ناریان

وه له به ریه که ته ترازین ونامینن .

(۲) ژن، هاوالی پیاوه سه رمایه ی خوشی وه یاری ژینه ته یی

به شیرینی وکه وره یی پیارله که لی ییزووته وه نابی سوک بکری

(۱۷) عن ابياس بن عبدالله ان رسول الله (ص) قال لا تضربوا اياه
الله (ع) - احمد بن حنبل

لی مه دهن له که نيزاني خوي. (۱)

(۱۸) عن عائشة ان رسول الله ص قال انما النساء شقائق الرجال . ح
ژنان نيزمه که رخوشکي دايکي وباوکي پياوان (*)

وبه خواري تهما شابکري . پايه ي خوشي نارمال چا که به
له گهل ژن وخوشه ويستن وباش را کورتیه تی وه کوپهغه مبه
(ص) له که ل ژناني خوی ته ي کرد .

(۱) انسان ته خريته سه دري راست وايشي باش کردن وتی که .
يشتني فه رمانان به فير کردن وبه روه رش دن نه ک به لی دان،
ژنیش انسانه ناني لی بدري وه بخريته به رکوته ک ته بی آشنا بکري
به مه ي پی ويسته له ژينا وزور به چاوي شیرين نکا بدبردي .
(*) ژن وپياوهه ردو وه کويه کن له به ژن وبالاوهيز وتی که
يشتن ودل وآر دزووان جو يبه تي يان نييه بويه خواش له فه رمانانی
خواوه کويه کی دانارون شتيک ه ي ژن اي ژوره وه به پياوهي
ده ره وه . هه روه ک پياوته يه وي بو به هره بردن له هيزاني

عن علی ان رسول الله (ص) قال تزوجوا ولا تطلقوا فان الله

يهمز منه العرش . عد

ژن یین وه به ره لایان مه کن که جوی بونه وه ی ژن ویاو
عرشی لی نه له رزی (*)

خوی په دوردده بکری دی که ی که وړه یی نشان بدري پی
بخویندري، ژنیش نه بی بهم جوړه آشنا بکری به وه ی پی ویسته
بوژان پی بخویندري دلی زندو بکری ، تاخویری و په ست نه
بی، وه به چاوي سوک ته ماشا نکری . بلندی هره کومه له وه
ده سه ته له انسانان به بلندی ژنیانه که ژن خوي باش و تی
که بیشتی بو مند الی شي وا که وړه نه کا وه سر رشته یی که وړه
بون و بلندی یان نه داتی. نه لین باوه شی دایک بیشکی کومه له یه
۴۸ (*) خواوای داناوه که بیا وژن به سه گیاره یه به یه کتر، بهم
به سه گیه پایهي خانه واده کی داته مه زري وه هه ردوخوشي
لیک نه یین . پهس پباو نه بی ژن بونی وه نابي په یمانی خوي
زو پچري نه بی هه ردو لاده ردی یه کتر هل کرن بو په یه

(ع) عن انس ان رسول الله (ص) قال : اكرموا اولادكم
واحسنوا آدابهم هـ

منالان تان خوشه ويست را گرن و خويان چا بگن .^(۱)

کردي خوشی خويان بکوشن . ژن وه لاغ نښه پيا وهه ردهم
آره زوي هيناهه وساري دامالی وه بهره لاي بکا سويند خواردن
به طلاق نيشانهی سوکي و ناپيا وييه . و بويابه دار بوني په یماني
ژن و ميردايه تی ، له پېشه ره هه رد ولائې خوي يه ک تر بزانی
و چک ليک بگن تا گري ژن و ميردايتيان هل نه وه شی .

(۱) باولک ته بي منالی خوی کور يا کچ رپه رده رده
بکا و کار و کرداري باش و هر چي پی دی سته له ژيانا فیريان بکا
هيزانی (قوی) تن و گیانیان به رز و توند بکا به بازي و ياري
و خويندن و خوي چاک آشا کردن تاپه ره بگرن له هه ر پياره تی
و جوانمه ردي . منال ته بی خوشه ويستی دين و تاريخ پيغه مېهر
و اصحاب و پېره و انيان وه گه وران ياد بډري تادور که وتن له
آره زوواني په ست وه دل لی دان بوک و ردي له پېشه ره بپيته خوی .
منال ته بی دلی زندو بکري که خوي به پرسيارلی کراو بزانی

عن عمرو بن سعيد بن العاص ان رسول الله (ص) قال :
ما نحل والد ولده افضل من ادب حسن . ت

نهې داوه چه ، باو كان « منالي خويان باش ترله ادبي شیرين .^(۱)

له سه ره موایشان وگه وره کردني وطن وکوشش کردن له رڼي
بلندي ويدا بکريته سرشتي ته بي چاوي بکريته ره که دنيا زور چاک
تي نگا وه پي ويستي خوی وه ته وي له سه ريته تي له برابره نفس
وخزم وکومه له ووطن وخوا . بيزاني تووي آرايي ، سه نکيني
راست ره وي وخورا گرتن له ته نگا ناندې بچين ري له دايده
نا گه وره بڼيه وه پياويکي راستي بي .

خوشه ويستي منالي ته مه يه وا گه وره بکري نه اينکي به ره لا
بکري وپاره ي بدريتي وه يا بوي بچي بيلدري .

« (۱) پياوډ تي انسان بلندي وي له سر جان وه ري تر به ادب و خوی
په سه ند وډا گرتي ه . موهيزاني له شويني کلا که سه ر وخوا
ن که ن . ته مه ش پک نايام که ره ياددان وفير کردني له منالي
که له پدشه وه پايه ري رک کردن بو که وره يي ودخوش به خستي
وجوان ميري راستي له دليا دابرژي وله سه ري که وره بڼيه ، پس

عن ابی رافع ان رسول الله ص قال : حق الولد على الوالد
ان يعلمه الكتابة والسباحة والرمية وان لا يرزقه الا طيبا . هب
باوك له سه ريه تي يومئالي خوى ته مه فيزي نوسين ومه له
وتير آويشتني بكايوه هه رپاكي (حلال) ده رخوارد بدا^(۱)

باوك ته بي هه ميش له به رچاوي بي كه منالي گه وره بديه له سهر
شيرين ترخوان ته نامنال خويري ده رته چي وه كوچانه وه ري
ترچه ندروشي به ماندوبون لهم دنيايه داته مينى وه ته روا .

(۱) به رته ري وخوش به ختي به زانين وهيزي لاداني شالاوانه له
سهر وطي وبه په يدا كردنى مالى پاك وخوپاراستى له خواردن
وبردن چشتي مه ردرمه

ته بي باوك له بچوكي منالى خوى بخاته سهر ري مه ردايه تي وه
رين وشويى پبارده تي پي نيشاندا وه ته وي له هه مولا پي به
كمال ته كايشاته دلى ، نوسين وه خويندن بوجل روئي وزانين
وپيك هيناني پي وي ستان ورا گرتنى ايشى كرين وفروشتن
ومه له بويارى وبازى وه خويه راندنه وه له ته نكانه دا . وه

۷۲ عن انس بن مالك ان رسول الله (ص) قال طلب الحلال واجب

على كل مسلم الديلمي

وه شون که وتي مالی پي ره واله سهر هوموسلما نيکه. (۱)

هه رحې به هره ی هه په پولاداني درشن، هه مويان ته پي به منال
ياد بدري

وايش وصنعتی کشي فير بکري بوته مه بيته سهر مایه ی

بهري چون که پي پي وده ست نه ابو مالی مهردوم

۷۳ (۱) انسان له لم دنيا په دابه سي مال نثري وه مالش پک ناي به سي

کسب وايش که وایي پياړ شي بوروزي وه گیر خستن وخوله

دامادی ده رخستن ایش بکا خواهه رکزه خاته ژیر بار منتي

مهردوم، چارله ده ستان به دبه ختي وفروته نښه. ټه سي به هره

جور بي به ایشی کي پک نان وه کير بخربه انسان هه روه ک

خوي په کيکه له که ساني کوم له ټه بي کسبیشی په کيک بي

له کسباني ناو وطنی

وه هه رایش وکسې پياوخوا پی له ته نکانه ده رخا باشه

هیچ که ي تیدانيه. که ي له ته نېلي ويیکاري وچاوله ژیر ياه

عن انس ان رسول الله (ص) قال من بات كالا من طلب
الحلال بات مغفوراً له . ابن عساكر

کەسێ شەوێ بە مەندوبی بە سەرانی لەشوی کەوتنی مالی گەوارا،
شەوێ بە سەر راها توو بە لی خوش بووای .^(۱)

عن ثوبان ان رسول الله (ص) قال من يتكفل لي ان لا يسأل
الناس شيئاً اتكفل له بالجنة . د

هەر کەس لە شـ...انی خۆی بگەڕێ ئەمە نه خوازی چشتی
لە هەردووم، من لە شانی خۆم ئە گەرم بە هەشت بووی .^(۲)

(۱) سەرچاوەی خوشی و مەردا یەتی بوو انسان لەم دنیا یە دا،
ریک کەوتنی ئەوانە یە کە زنده گیان پی پەیکە دی وە پیاوی
لە تنگانه ی نه داری و ژیرباری دەر ئە خەن ئە مەش نا بی کوشش
ودو واکو تێ ایش و کسب ، بە جوری پیاو لە زوری کردن
ودزی و فیل و فزێب دور بی . خوا ی گە وەرە ئە م کوششی انسانی
بو روزی خۆی زوری خوشه وە دای ناو بە بە جی هینانی حقی
بە نە مکی و پەرستن . وە بە مە لە گونا هانی ئە بو ری .

(۲) خوا ی گە وەرە هە روکو انسانی بە پی ویستی مایه ی زیان

عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : خيركم من لم يترك آخرته
لديناه ولا دنياه لآخرته ولم يكن كالا على الناس . خط
باش تريني ايوه كه سيكه روژي دووايي به جي نه هيلي بوروژي
پيشو (دنيا) وه روژ پيشوش به جي نه هيلي بوروژي دووايي وه نه بيته
بارله سهر مهردوم .^(۱)

له خوراك و پوشاك . . . دورست كردوه بهم جوړه هيز
وزاين وتوانينشي داوه تي كه بكوشي ته وي ته يه وي به زوري بازو
ساز و آماده ي بكا . خوچاوبه ره ژير نه كا به پارانه وه و خواستن كه سي
وابكا خوي ته شكيني نفسي خوي سوك ته كا . كه سي بكوشي
له ربي وه كير خستني روزي له دوستوري خواده رناچي جي
به هه شته .

(۱) خوا له م دنيا يه دا ، انساني دورست كردوه بو آوه دان
كردن و به هره بردن له زه وي كه بيته جي نشين خوي (جاعل
في الارض خليفة) بوريك خستني شوين آوه داني و آسايستي
وته بي له كه له ته مهش زور به خواشني و پاكي به ريدابروا ،
وه به هه شتي به ما نه ته دا . كه واني كه سي كه هه رخه ريكي دنيا يي

۷. عن الحسين بن علي أن رسول الله ص قال : طلب العلم فریضة
على كل مسلم . خط و معلمة .

وه شوين گه وتی زانین له سه رهه مو مسلمانیکه . (*)

خواله بیرکا . وه یا که سی گوشه نوشینی بکا دورنی له سه ردوم
له وشوینی خوادا یناوه وله دوستوری وی دورن و گوناو بار
پیاو نه بی چاوله پیغه مبه ران و یارانیان بکا که چون هه ردو لایان
کرتوو وه هیچ لایان به جی نه هیشتوو .

(*) انسان ، بوخوشی و آسایشی زیانی له روزی پیشو و پاشی
(دنیا و قیامت) دای و یستی زانینه که به بی زانین نه خواته
نای و نه ته مه ی له سه ریه تی بو په رستی به جی دینی وه نه
ایشی و کار و نه به رابه ری دوشمی پی ته کری انسان و مک جان و هه ری
ترنیده له خورابه ری بچی وله خویدا سلاحی لاردنی دوشمی
بیده نه مانه ی هپچیان بو پیک نایه به بی زانین که وای مه ردی دانا
هه میشه نه بی بکوشی زانینی که به هره ی بیده له دل زندوه کردن
وبه هوش بون وه ته ی مایه بی بو آوه دانی وطن و بلندی کومه له
په یدای بکا و بلاوی بکاته وه .

۸ عن انس ان رسول الله ص قال: احبسوا على المؤمنين ضائمهم
العلم . الديلي

راگرن بومسلیمانان لی گوم بوی خویان که زانینه^(۱)

۹ عن ابن مسعود ان رسول الله ص قال: الناس رجلان عالم
ومتعلم ولاخير فيما سواهما . طب

انسان دو که سه : دانا وئهم که سوه دوو ای زانین که وی ودهیچ
سودنیه له که سی ترا .^(۲)

(۱) چونکی هیچ چشت بو انسان به بی زانین پیک نایه له هه مو
بزوتنه وه وله ایشی هه ردوروژانی (دنیا و قیامت) پی ویستی
زانینه . که خوی باش په یدا کردن و خوا ناسین و په رستن ،
روزی په یدا کردن لادانی درشن وه کوشش کردن له ری جوانی
وطن هه مویان زانینیان نه وی به بی وی ریک نا که وون له به ره مه
زانینی نا و نابه لی گوم بویعی مسلمان نه بی لای بکه ری هه رچی
سودی هه یه بووه ی بیزانی وه گیری بخاران و سی .

(۲) جوی یه تی انسان له چشتی تر به هوش و تی گه ییشتنه وه
هه تا پیاو به هوشتر پی پایه ی له مه ردایه تی دابلند تره . وه

۱۲ عن ابی هريرة ان رسول الله (ص) قال : الناس ولد آدم
وآدم من تراب . ابن سعد

مه ردوم هه، وله آدمهن و آدميش له خا که *

جگه له مه ژيان به بی زانين پلک نايه، به رزي و بلندي انسان به
زانيني پوخت و باشه که خوشي دل گوشادی کيان و خو جوان کردن
و آرايشي نفس به زانين وهوشه وه هه رچه ندمه ردبتر له خوي
وه هه رچي له ژيرچه رخايه بگيا، بلند ترو انسان تره که وابی انسان
نه بي خه ديکي زانين بي و بلاوي بکاته وه که سي نه مه ي نه بی
جانه وره چم به هره ي نيه .

له زانين ناژميرري نه مانه ميشک ووشک نه که کن وه کو
مه ته لو که (لغز و معما) يا وورد بوته وه له مه فلاک زوبان ماضي
و مضارع و امري بوچ واهل که و تو وه زانيني که له سدره، مو
که سه زانيني خواناسين و په رستنيه تی وه زانين خواب
(اخلاق) و جغرافيا و تاريخ جي ياز و که وران و ژمار و کيميا وه
زانيني به ري چون و فو زمان به سه ربردنه نه مانه ها مو که س
نه بی به ش به خوی بريکيان لی بزاني .

(*) نه فه ري انسان هه، و وه کويه کن که س له که س بتر نيه،

١٢٠ عن ابی هريرة ان رسول الله (ص) قال : من لم يدع قول الزور والعمل به فليس لله حاجة في ان يدع طعامه وشرابه .
 که سب که به جی نه هیلی گوتهی ناره و وایش ناهه موار ،
 خواهیچ نایه وی نان و آو نه خوا . (*)

هه موئه چنه وده سه ر آدم و بیچوی آدمیش نابی خوبه زور بگری
 نه بی خا کی بی و خوبه کم بزانی چونکه آدم له گل په یدابووه .
 وه به راستی به رته ری انسانان به پارزو خوی باش وزانینه ، نه به
 پشت و باوک و پایر .

(*) به هره له نویژ وروژو ، خواوه بیرخستن و خوگیژانه
 وده له آره زووان که پایا و خوتوند راگری له به رابه ری خواسته ی
 نفسی بتوانی خووان خوی باش بکا شیطان هه لی نه سورینی .
 که سی نویژ وروژ و نه مه نده زوری نه بی له سه ری که پی له ناهه موار
 بکه ریه وه . چم سودی نابی له کردنیان و ماندوی خورایی
 پی نه بینی .

عن ابي الدرداء ان رسول الله (ص) الا اخبركم بافضل من
درجة الصيام والصلوة والصدقة ، اصلاح ذات البين فان فساد
ذات البين هي الخالقة . ح ، د

پیو بلم که وره ترله پایهی نویر و دروژوبه خشین چمی به ریک
خستنی مهردومه چونکه نیوان ناخوشی بهرباد دهره .^(۱)
عن ابن عباس ان رسول الله (ص) قال : لا صِرُورَةَ فِي
الاسلام . ح

ژن نهینان له اسلامانییه .^(*)

(۱) ریک که وتی فهرمانی کومه له ووطن بهسته یه به یه
که وتی مهردوم وریک که وتیان وه ته مکره ته مان ریک نه بن ،
هیچ خوئی و آسایش پیک نایه وه هه مو ایشیان تیک نه چمی
له به ریه ک بلاو ته بن نامین . پی — او ته بی کیشه نه بلی له ناوا
تا کومه له وریک که وی . ریک خستنی مهردوم له نویر و دروژو
بخشش چاره که نهونه بی نه مانش نابن وه کومه له نابود نه بی .
(*) له ناو هیندیک له خودانی دینی تروایه خوبچرانه وه له کارو
کرداری دنیاوه که ناره گیری و خوشاردنه وه له مهردوم و ژن

عن عبد الله بن عمرو بن العاص ان رسول الله (ص) قال : ان الله يحب ان يرى أثر نعمته على عبده . ت

خوایي خوشه که بدینی نیشانه‌ی چاکه‌ی خوی له سه رعبدی^(۱)

نه هینان و خوشی نه ردن له روزی پاک ، له خواشناسی و به جی
هینانی حتی په رستنه . وه دیاره تمش در چونه له وشوینه خواله م
هستی یه دا دیناوه که انسانی دورست کردوه به خارده نی تن
و گیان وه بژن و پیاو و تهم هستی وزه وی و تپی دایه دیناوه
بووه ی تهمان پیکه وه به ره ی لی بدینن و پی به ری بچن وه زه وی
خوش بکنن و آوه دان وه تهم که رگوشه گیری بکنن تهمانه نابن
له بهر تهمه پیغمبر تهمه ی فرموده .

(۱) خوا که چاکه ی کرد له گدل که بی به مال وزه نکینی تهمی وه

دهری خا . بوخوی و منالی خوش گوزده ران بن وه دهستی مردوم
بگری به داما و وه تیو و بی چیزان بنواری کومه گ بکابه
هاوشاران وه له ریگه ی بلندی وطن دریغی نه کا که تهمانه
سو پایی تهم به خششی خوی . تهم که روانه کا پاره په رسته
وه نازانی بژي

عن خالد بن الوليد ان رسول الله (ص) قال : ارفع البنيان الى السماء واسئل الله السعة . طب

بلند بکه خانو بو آسمان وه له خواش بخوازه گوشادي .^(۱)

عن ابن مسعود ان رسول الله (ص) قال : الطيرة شرك ^{تخ} شوم گرتن ، هارال بوخوا دانانه .^(۲)

(۱) خوا که زده نگیني وخوشي دابه انسان، نه بي سوپاسي بکا.
زه وي آوه داز بکا وخوشي لي بدني ومله وریکه خواد این-اوه
گوشاديشي لي بخوازي . هه تازور تری بیه چاره ودلی پاونانی
دل وده روئی بیه ستي به دنیا ویر وهوشی ته نگ کله سه ري .
نه بي بزانی له ده ست نه چي ، چاترين چشت په رستني خواجه
ودل پاک کردن وخوباش بون .

(۲) واهاتووه له ناوهينديك له نادانان که به بیستی کلمه
یه که وه یابه سه وه ري وه چشتي تر له ایش وفه رمان نه که رینه وه
نایکهن . کسی آره زوي جي یه کی آینه بجي به ریدا نه روا بالنده
هه له فری که له پشه وه رو بی بوایشه که نه روا پی چا که ، که
به پشته وه دارو پی ، نه که ریته وه ناچي پی به ده . و نه مانه

عن انس بن مالك ان رسول الله (ص) قال : الصبر من الايمان بمنزلة الرأس من الجسد . الديلمي

خورا گرتن به چاو ايمان وه كوسه روايه به چاوتنه^(۱)

هموله نه زانين كه انسان ناي باوه ري بييه له دهره وهي نه مانه كه خوا داي نادون كله نهاد وبونيادي خويانا يه كه تر نه كيشن وه بي يه كه پيك ناين (اسباب طبيعيه) هيچ چشي تر ايشي پي نه كرى يافه رماني پييه وه زوري گوراندي هه يه له م ههستي يه دا . هه رگن خواها والى نيه وه نه مانه باوه ري پوچ و خوراين .
(۱) خورا گرتن له تنگاتا ناوه هل گرتني دهره دوكيشه وزوري ونه داري سهر چاوهي هه موخوي باشه ، كه كه ي وابو نه تواني خوله گوناهان وآره زوواني پهست بگير يته وه له ريگه ي كه وره يي هه موده ردي سهر قوت دا ، پياوي خورا گر آزا وبى باك وآزاد وداد خواه نه بي ، هه روه كوسه سهر سهر چاوهي تي كه ييشته ، خورا گرتنيش سهر چاوهي هه مو خوش به ختي وخوي باشه .

۳۸ عن الحسين بن علي ان رسول الله (ص) قال : من حسن

اسلام المرء تركه ما لا يعنيه . ح

له باش دینداری به، خوئی نه گه یاندنی چشتی که به کاری پیاری نایا. (۱)

۳۹ عن المطلب بن عبدالله ان رسول الله (ص) قال : الهوا والعبوا

فاني اكره ان يرى في دينكم غلظة . هب

بازی و یاری بکن. چونکه یم ناخوشه و ایزاندی له ناودینی

ایوه توند و گیری هه به. (۲)

(۱) هه رکاری به هره ی پوپیاوی تسانه بی ای خوئی یا ای

کومه له، نابی وه شوی بکوی لی بکولیته وه وه کوزانین

هه ستان و دانشتنی وه پرسیاری ایشی دهره وه و ناو مال و منالی

که سئی کی تر، پیاو خوله م جورده ایشانه نه بی دور بکری .

(۲) انسان نه بی له شه و ورژیدا ده میك خو آسوده بکاوه

هه مو بیر و بهسته گمی دنیا له دل ده راوی له جی به کی خوش هه وای

تازه بخوا بازه و یاری بکا مش و مالی خوئی بدا تاته ن و گیانی تازه

بیته وه و هیزنی تازه ی بیته بهر که دین نه به و ی پیاو هه نهر مه نه

و آزا و تازه بی .

عن مسروق ان رسول الله (ص) قال: **حق بالمرء ان يكون**
في مجالس يخلو فيها ويذكر ذنوبه فيستغفر الله منها. هـ
 شیرینه بو پیار نه مه چهنه جار یك خواتنهها بکا و گوناها نی
 خوی بکاته بیر وله خوای بخوازی لی خوش بونیان. ^(۱)

(۱) هیچ گاه بو پیاوی شیرین تروخو شتر نییه له ورده مه
 که له دلی خوی ده راوی مه موچشت وله بیر بسکا خوشی ورده رد
 به دلی پاک و روانک رو بکاته باره گای گه وره نی خوابه نده کی
 و دامای خوی بینی، و بخوازی قلمی به خشش به سه ر گوناها نیانی
 که سی شم ده مه ی بیه له شه و وروژا جاری هه میشه دل زنده
 و پاریز کار و گه راوه و نه بی له به سستی و به دی، و خوشه و یستی
 بلندی و گه ییشتن به انسانیتی راستی له دلی — بهره نه گری،
 هه موکیانی نه ییته به هره بوخوی و مه ردوم و زیانی له ده ست
 و زوبانی دور نه نی.

کوتابو